

Bevarelse og publicering af Det Tredje Testamente

1. Indledning

I *Kosmos* nr. 2 omtalte vi planerne for den fremtidige formidling af *Det Tredje Testamente* via Instituttets hjemmeside. Netop nu er vi i fuld gang med at sælge Martinus-bøger via vores nye webshop, som findes på adressen shop.martinus.dk eller via www.martinus.dk. Samtidig arbejder vi videre med at gøre indholdet af bøgerne tilgængeligt, så de kan læses online på hjemmesiden.

I denne artikel fortæller vi om Instituttets arbejde med at bevare og publicere Martinus' værk. Der har i de senere år været en voksende interesse for dette arbejde, og vi er glade for at uddybe informationen omkring det. I vores formålsparagraf hedder det om disse opgaver, at vi skal "bevare Martinus' samlede værker uændrede, som de foreligger fra hans side", og vi skal "gøre dem tilgængelige for interesserede, herunder ved publicering og oversættelse i betryggende form".

Som det fremgår af det følgende, så indebærer disse opgaver en ganske omfattende og minutøs arbejdsindsats med at publicere det store kosmiske værk. Alene de i dag udgivne bøger omfatter tusinder af tekstsider, som Martinus nedskrev gennem sit mere end 50-årige åndsvidenskabelige forfatter-skab. Hertil kommer hans mange foredrag, svar på spørgsmål, breve og andre tekster. Opgaverne skal også ses i lyset af, at de tusinder af tekstsider ikke kun publiceres på det udbredelsesmæssigt

meget lille danske originalsprog. Langt de fleste af fremtidens interesserede vil skulle læse dem i oversættelser til andre sprog.

I det følgende beskriver vi principperne for det vigtige arbejde med teksterne og indleder med at fortælle lidt om det historiske forløb. Derudover forbereder Instituttet en mere omfattende og detaljeret redegørelse, som vil blive lagt på www.martinus.dk.

2. Lidt om det historiske

Det var kendetegnende for Martinus, at han altid arbejdede meget grundigt og omhyggeligt med indholdet af sine manuskripter, og dette arbejde fortsatte, da manuskripterne skulle trykkes. Men det var uundgåeligt, at der efter udgivelsen af de første trykte udgaver stadig manglede at blive rettet en række mindre fejl, hvoraf mange var opstået i forbindelse med manuskriptets omsætning til bogtryk. Martinus arbejdede derfor videre sammen med sine medarbejdere med at opfange og rette de udestående fejl, og disse rettelser er gradvis kommet med i de senere udgaver af bøgerne. Som eksempel kan nævnes, at *Livets Bog 1* blev udgivet første gang i 1932 og derefter kom i nyt oplag 5 gange i Martinus' tid, nemlig i 1950, 1956, 1962, 1968 og 1980. Bogen blev derefter i 1981 udgivet på Borgens Forlag med fællestitlen *Det Tredje Testamente* og er senere udgivet på ny i 1986, 1992 og i 2003. Førsteudgaverne

er således ikke de sidste, der foreligger fra Martinus' side.

Vi viser her i artiklen nogle typiske eksempler på de fejl, der er rettet siden førsteudgaverne (se bilag 1 og 2). Langt de fleste er som nævnt banale skrive- og korrekturfejl, men der er også opfanget enkelte betydende indholdsmæssige fejl. Det er heldigvis sådan, at læserne sjældent har hæftet sig ved fejlene, og de har ikke berørt den meningsmæssige forståelse af det kosmiske budskab. Årsagen til, at Martinus fortsatte med at rette, har uden tvivl været, at han ikke blot ville korrigere oversete fejl fra sine originalmanuskripter, men også i høj grad de nævnte "tekniske" fejl, som ikke stammede fra hans manuskripter, men derimod var opstået i forbindelse med at de skulle trykkes, jf. nedenfor.

Hvorfor var der stadig fejl?

For at forstå årsagen til, at der stadig er forekommet ganske mange fejl i bøgerne, skal man forestille sig den omstændelige proces, som det krævede med datidens metoder, når man skulle omsætte et manuskript til et færdigt bogtryk. Martinus skrev alle sine manuskripter på en almindelig skrivemaskine, og han tilføjede gerne ændringer og rettelser med håndskrift. Manuskripterne blev afleveret til bogtrykkeren, som foretog "opsætningen" af teksterne og sendte dem tilbage til korrektur. I den proces opstod der altid mange læse- og sættefejl, som så måtte opfanges og rettes i korrekturerne. Martinus foretog selv korrekturlæsning sammen med sine medarbejdere, og han benyttede anledningen til også at foretage nogle indholdsmæssige ændringer. Ved at læse korrektur i flere omgange blev de fleste ændringer indføjet og fejl rettet, inden bøgerne blev trykt første gang. Men det var uundgåeligt, med de store tekstmængder, at en række

fejl først er blevet opfanget senere. Vi viser eksempler på, at enkelte mindre fejl i forhold til originalmanuskripterne faktisk først er blevet rettet, efter at vi i forbindelse med de senere års digitaliseringsarbejde har fået mulighed for at foretage en meget grundig efterkontrol af alle tekster.

Retskrivningen

En anden type af ændringer er den nye retskrivning, som Martinus valgte at overgå til undervejs i forfatterskabet. Han fulgte den nye retskrivningsreform, som kom i 1948, hvilket f.eks. betød, at han gik væk fra at skrive navneord med stort begyndelsesbogstav, han skrev "å" i stedet for "aa", "skulle/ville" i stedet for "skulde/vilde" osv. Overgangen skete gradvis. I 1948 var Martinus stadig midt i arbejdet med *Livets Bog* og valgte at skrive videre på dette værk med gammel retskrivning. Men *Det Evige Verdensbillede* blev skrevet med den nye retskrivning, og da *Bisættelse* blev udgivet i bogform i 1951, efter tidligere at være publiceret med gammel retskrivning i *Kosmos*, besluttede han, at den skulle ændres til ny retskrivning. Det samme skete også ved genudgivelse af flere af småbøgerne.

I de mere end 50 år, Martinus arbejdede med sine tekster, valgte han således at indrette sig efter den sproglige udvikling i samfundet. I konsekvens af denne holdning bliver værkerne i dag opdateret og genudgivet med ny retskrivning. Tilsvarende bliver alle oversættelser af værkerne udgivet med den retskrivning, som er gældende inden for de enkelte sprogområder.

Det var i det hele taget karakteristisk for Martinus' arbejde med teksterne, at han var "kategorisk" med hensyn til bevarelse af indholdet, og "pragmatisk" når det gjaldt den ydre præsentationsform.

DEN SEKUNDÆRE OG DEN PRIMÆRE OPSTANDELSEOmkring Jesu Opstandelse af Graven.

Naar man i den kristne Verden fejrer Paaskedag, er det som bekendt til Minde om en ejendommelig Begivenhed, der for nitten Hundrede Aar siden fandt Sted i Jerusalem, ^{den saavelde} "Jesu Opstandelse". Som vi ved fra Bibelen, blev Jesus korsfæstet og gennemstukket ^{med et} Spyd, for at man kunde være sikker på, at han var død. Han blev derefter nedtaget af Korset og begravet i en Klippehule. En vældig Stenblok blev sat for Graven, ligesom der ogsaa omkring denne blev sat en solid Soldatervagt. Dette skete Langfredag Aften, men ikke desto mindre skete der det mærkelige, at Søndag Morgen fandt man Vagten forvirret, ^{og} Graven ^{blev} åbnet, og mystiske Væsener i Graven fortalte, at Jesus ikke var der, men ^{de d} "opstået fra Døde". Dette blev saa igen lidt senere bekræftet, idet Jesus blev genkendt af sine Venner, først af Marie Magdalene og siden af de to Disciple, der var på Vej til Emmaus, ^{lige som han senere hun vidt} ~~der sidder~~ ^{der sidder} ~~der sidder~~ for dem alle sammen. En Dag, da de var forsamlede i et Rum med aflåsende Døre af Frygt for Jøderne, viste Jesus sig levende midt iblandt dem, taledede til dem og lod Thomas føle Naglegabene og de øvrige ^m Mærker af Korsfæstelsen på sit Legeme.

Denne mystiske Begivenhed har givet ^a Anledning til mange forskellige

Udsnit af korrekturer på manuskriptet til artiklen "Den sekundære og den primære opstandelse". Korrekturerne viser overgangen til den ny retskrivning, der blev indført i 1948. Artiklen blev gengivet med ny retskrivning i Kosmos 1949, 5-6.

Bedre dokumentation og kontrol

Det pragmatiske har desværre også betydet, at der historisk set ikke blev foretaget en fuld systematisk dokumentation og kontrol af de foretagne rettelser i teksterne, sådan som vi gør det i dag. Vi viser i bilag 2 et eksempel på, at der findes bevarede "rettelseslister" fra Martinus' tid, men mange af ændringerne blev ellers blot indføjet på korrekturark af bøgerne, og de er kun i få tilfælde bevaret. Desværre har vi også måttet konstatere, at der tidligere er forekommet nogle uheldige tilfælde, hvor kontrollen med korrekturrettelserne ikke var god nok. Det drejer sig om tilfælde, hvor man ikke blot har

rettet åbenlyse tryk- og korrekturfejl, men også har korrigeret nogle ord og udtryk på en måde, som ikke er i overensstemmelse med Martinus' ønsker. Et eksempel på det er 1989-udgaven af *Bisættelse*. Det er alt sammen sket i den bedste hensigt og har ikke ændret på meningsindholdet i teksterne. Men det er alligevel i klar modstrid med de retningslinjer fra Martinus, som hele vores arbejde skal bygge på.

For bl.a. at råde bod på disse mangler, blev der i slutningen af 1990'erne oprettet en "sproggruppe" ved Institutet. Denne gruppe har udført en meget stor indsats og er bl.a. gået dybt ned i de retningslinjer og den dokumentation,

der findes fra Martinus' tid. Resultatet af gruppens indsats er, at *Det Tredje Testamente* i dag kommer til at foreligge i en langt mere gennemkontrolleret og veldokumenteret form, end det har været muligt tidligere i værkets historie.

3. Sproggruppens arbejde

Sproggruppen skal i samarbejde med rådet sikre, at teksterne gengives så korrekte som muligt ud fra de kildetekster og de retningslinjer, der foreligger fra Martinus. Blandt opgaverne kan nævnes:

- a) Alle tekster bliver konverteret til digital form, og de digitale udgaver bruges både til trykning af bøgerne og til publicering på anden måde.
- b) Digitaliseringen omfatter ikke kun de seneste udgaver, men også alle tidligere udgaver af de enkelte bøger. Derved kan det dokumenteres ord for ord, hvad der er ændret siden de trykte førsteudgaver.
- c) Rettelser i teksterne bliver dokumenteret på udførlige rettelseslister (se eksempel i bilag 1).
- d) Alle korrektioner i teksterne foretages inden for nøje fastlagte retningslinjer, som er beskrevet i det, vi i daglig tale kalder for "retskrivningsvejledningen".

Til disse retningslinjer skal bemærkes, at de bygger på Martinus' krav om at bevare værkerne med uændret indhold, samtidig med at de i deres ydre form bliver publiceret f.eks. med ny retskrivning, nyt moderne layout og tilpasses nye digitale medier.

Balancen mellem disse hensyn er ikke entydigt givet på forhånd, og fremtidens Martinus-forskere vil uden tvivl kunne bidrage med flere bud herpå, og man kan endda forestille sig, at afvejningen mellem de to hensyn udvikler og ændrer sig over tid.

Vi skal derfor ikke hævde at have fundet den endelige løsning, men de nuværende retningslinjer er baseret på grundige overvejelser og undersøgelser i samarbejdet mellem sproggruppen og hhv. de tidligere og nuværende rådsmedlemmer.

Vi uddyber opgaverne i det følgende, men omtaler først i korthed, hvordan det originale kildemateriale bliver bevaret på Institutttet.

4. Bevarelse af det originale kildemateriale

Den fysiske opbevaring omfatter Martinus' originale manuskripter, symbolerne og alle udgaver af de publicerede bøger. Institutttet sørger for, at de arkiveres under betryggende forhold, herunder at det i nødvendigt omfang sker i sikrede og klimaovervågede rum. På samme måde opbevares breve, bånd-, foto- og filmmaterialer.

Desuden udnyttes den digitale teknik til at lave elektroniske kopier både af de originale manuskripter og det øvrige efterladte materiale. På sigt er det meningen, at mange af disse materialer kan gøres tilgængelige for Sagens interesserede på Institutttets hjemmeside eller i form af egentlige udgivelser. Dette store digitaliseringsarbejde foregår med hjælp fra mange frivillige medarbejdere og er langt fremskredent, men dog langt fra færdigt.

5. Rettelser og rettelseslister i Martinus' tid

Vi viser et eksempel på de historiske rettelser i bilag 2. Ved genudgivelsen af *Bisættelse* i 1978 kan man se, at Martinus gerne ville rette både indholdsmæssige fejl, diverse småfejl og indføre ensartede stavemåder for visse ord og begreber. Af dette rettelsesblad, som Martinus har underskrevet sammen med Bertil Ekström, fremgår det også, at *Livets Bog* 5, 6 og 7 blev tilsvarende

gennemgået og rettet i årene 1972-1974. Vi ved, at der før Bertils tid har været andre medarbejdere, som har foretaget lignende rettelser i bøgerne sammen med Martinus. Man kan også se, at der i de gamle genudgivelser af *Livets Bog* er tilføjet rettelser til teksten. Martinus havde altså et ønske om, at teksten skulle være retskrivningsmæssigt korrekt, og at mindre korrekturrettelser kunne foretages i bøgerne. Det lykkedes blot ikke dengang at få bevaret en fuld dokumentation af alle de rettelser, han selv var med til at foretage.

Men vi kan se, at han lagde vægt på en meget grundig behandling af teksterne, og at indholdsmæssige rettelser

kun i ganske særlige tilfælde kunne komme på tale. Det fremgår af flere udtalelser til medarbejderne, og vi har herunder gengivet en karakteristisk tilkendegivelse fra et rådsmøde (se også Samarbejdsstrukturen pkt. 13.6):

Det blev igen fastslået, at bortset fra åbenlyse trykfejl, (f.eks. individ/individ), må der ikke ændres i værkerne uden Martinus' personlige medvirken. Martinus mener i øvrigt, at der næppe er grund til at rette noget som helst. Denne mening blev klart tilkendegivet, efter at der var blevet fremlagt enkelte eksempler, hvor der fra forskellig side havde været tvivl om rigtigheden. Martinus ville dog gerne se nærmere på en liste over tilfælde, hvor læsere kan være i tvivl om rigtigheden i teksten. Marti-

Korrektur

Bedes meget nøje gennemlæst.
Trykkeriet hæfter ikke for evt. Fejl.

(Korrektorens Underskrift).

af deres gode Handlemaader. En saadan Manifestationsmaade vilde jo i Henhold til det for-
nævnte ikke være dens „Frelse“, men dens absolute „Fortabelse“. En Befrielse fra Mørket kan absolut kun finde Sted gennem Afstaaelse fra de Realiteter eller Aarsager, af hvilke Mørket er Virkninger. Med sit eget at paavise, hvorledes en saadan Afstaaelse manifesteres, med sin praktiske Væremaade at udtrykke en saadan Kærlighed til Alt og Alle, at Guds Nærhed føles ikke alene i Lyset, men ogsaa gennem Mørket, at paavise, at dem, som hader og forfølger en, ogsaa er en Aabenbaring af Gud, at afsløre sit Væsen som værende Eet med Faderens og manifestere sin Udødelighed, kosmiske Bevidsthed eller „Den hellige Aand“, er den Basis, paa hvilken en Verdensgenløser genløser Verden. Menneskehedens Tilegnelse eller Udvikling af denne Verdensgenløserens Væremaade er dens „Frelse“, og absolut kun den alene.

Der findes ganske noget, der hedder „Syndernes Forladelse“, men denne træder absolut

Udsnit af et korrekturark, som blev sendt fra trykkeriet til Martinus i forbindelse med udgivelsen af småbogen Påske i 1942. Påske udkom første gang som artikel til Kosmos i 1934. Som man kan se, har Martinus med rødt anmærket flere steder, hvor sætteren har lavet fejl, og hvor Martinus selv har haft rettelser til teksten.

nus udtalte klart, at såfremt han efter at have set nærmere på sagen fandt grund til at ændre enkelte ting, ville han naturligtvis rette dem, men han var helt sikker på, der kun kunne være tale om ganske enkelte ting. Det blev fastslået som helt ufravigeligt, at der ikke må

foretages rettelser, heller ikke ved oversættelse, uden Martinus' medvirken. (Rådsmødereferat 16.03.76)

Det var således afgørende for Martinus, at indholdet i teksterne ikke blev ændret, hverken i de danske eller i de oversatte bøger.

kefølge, der fra venstre til højre viser dem i en stigende størrelsesgrad, skal det symbolisere, at det levende væsen er underkastet udvikling. Igennem denne udvikling vokser væsenerne fra minerallivsformer til plantelivsformer. Og fra disse igen vokser de til dyrelivsformer og herfra til menneskelivsformer.

ter på dette afsnit udgør som nævnt de levende væseners jeg og underbevidsthed. Disse højpsykiske realiteter er totalt utilgængelige for fysisk sansning. De nævnte felter ligger derfor ganske uden for den materialistiske videnskabs domæne. Dette er derfor begrænset til de nederste forskelligt farvede felter, der

overbevidstheden

Side 23.

fej

*skal underbevidstheden
skal være overbevidstheden*

Martinus

er naturvidenskaben og den gulgrønne stråle til højre filosofien. Den grønne stråle symboliserer yderligere intelligensevnen, der er nævnte videnskabs højeste erkendelsesevne. Derfor kan

vidstheds fødsel i mennesket, hvorved Guddommens fuldendelse af skabelsen af mennesket i sit billede efter sin lignelse er sket fyldest. I kraft af dette slutfacet, der i Livets

Eksempel på korrekturretelse af Martinus i hans egen bog, Det Evige Verdensbillede 1, stk. 4.7, fra mindstuerne: "underbevidsthed" ændres til "overbevidsthed". Rettelsen blev gennemført ved bogens genudgivelse i 2001.

6. De nuværende rettelseslister

Med vore dages digitale teknik foretager vi en elektronisk sammenligning af alle de indscannede tekstsider fra udgivelse til udgivelse, så det fremgår helt i detaljer, hvilke ændringer der er sket siden førsteudgaverne. Ud fra denne sammenligning dannes elektroniske rettelseslister, som dokumenterer de opståede småfejl og de ændringer, der er foretaget i tidens løb. I bilag 1 er som eksempel vist nogle uddrag fra rettelseslisten for *Livets Bog 1*. Denne liste kan ses i sin fulde længde, når Institutets uddybende redegørelse bliver lagt ud på vores hjemmeside.

Ved tekstsammenligningen kan vi også se de tidligere nævnte uheldige småændringer, som ikke burde være foretaget. Takket være den systematiske kontrol, opfanger vi sådanne uheldige tilfælde og retter tilbage til den oprindelige tekst.

Det siger sig selv, at der med den omfattende tekstkontrol er tale om et uhyre tidskrævende og detaljeret arbejde, som vi i dag har taget godt fat på, men som vil kræve år endnu at fuldføre.

De udførlige rettelseslister udgør et vigtigt historisk kildemateriale, der vil kunne benyttes af Martinus-forskere i fremtiden.

7. Præsentationsformen

Den tekniske udvikling på bogområdet går meget stærkt, og det læste medie er ikke det samme i dag som for få år siden. Flere og flere bøger købes og downloades fra internettet i digitale versioner (e-bøger), som kan læses på PC eller udskrives derhjemme. Og til afløsning for papirtrykket lanceres der allerede nu tynde, bærbare digitale læse-medier, hvorpå der kan lagres tusindvis af tekstsider. Mange vil gerne have hurtig og nem adgang til både læsning og søgning i litteraturen overalt, hvor de befinder sig.

Denne udvikling fortsætter og stiller store krav til den fremtidige præsentationsform for *Det Tredje Testamente*, og det har den naturlige konsekvens, at det ikke er formen, men indholdet i værkerne, der skal forblive uændret. Allerede i 1933 skrev Martinus i *Kosmos* om den forskel, der kan ligge i at studere hans værk henholdsvis som "åndsforsker" og som "stilforsker". Han sluttede her med at skrive: ... "*Først når den dybere mening i Livets Bog bliver til hovedtingen, og stilen og formen bliver til en biting for læseren, da oplever han "den hellige ånd" gennem nævnte bog*" (*Artikelsamling 1, pkt. 7.18*).

8. Førsteudgaver af *Livets Bog*

Det faktum, at *Det Tredje Testamente* bliver oversat til andre sprog med nutidens retskrivningsregler, og at teksterne formidles ved hjælp af nye og moderne teknikker, får den naturlige konsekvens, at den ydre præsentationsform vil forandre sig over tid. Når bøgerne genudgives i dag, tilpasses den ydre form derfor i takt med denne forandring.

Instituttet har imidlertid fået enkelte henvendelser fra interesserede, som gerne vil læse førsteudgaver af bøgerne, altså udgaver med gammel retskrivning og som 100% følger den daværende paginering, orddeling, opsætning osv. For disse historisk interesserede læsere kan vi tilbyde trykte danske førsteudgaver, idet Instituttet stadig har et mindre antal brugte bøger til salg. Som omtalt i vores indlæg i *Kosmos* nr. 2, 2009, vil vi også efterhånden gøre førsteudgaverne tilgængelige i den historiske afdeling af vores nye hjemmeside, så de særligt interesserede kan studere dem der. Om der derudover bliver behov for nye optryk af førsteudgaver i bogform vil afhænge af det fremtidige behov.

9. Retskrivningsvejledningen

I arbejdet med at bevare og publicere Martinus' tekster følger vi i dag et sæt nøje fastlagte retningslinjer, der sikrer, at behandlingen af teksterne sker på ensartet og velkontrolleret måde. Disse retningslinjer er beskrevet i vores "retskrivningsvejledning", som sproggruppen har arbejdet med siden 2002. Vi gengiver i det følgende nogle få uddrag fra denne vejledning. Den udgør et ret omfattende og detaljeret arbejdsblad, der vil kunne læses i sin helhed, når vores samlede redegørelse kommer ud på hjemmesiden. Det skal tilføjes, at der findes en tilsvarende vejledning for bearbejdelse af Martinus' foredrag til artikler, idet han havde særlige ønsker om, hvordan det talte ord i foredragene skal omsættes til skriftsprog.

Grundlæggende udgangspunkt

Det grundlæggende udgangspunkt i retskrivningsvejledningen er, at indholdet i Martinus' værker skal bevares uændret. *Betydningen og det åndelige indhold må ikke ændres.* Kun helt undtagelsesvis vil indholdsmæssige rettelser være nødvendige, og i de tilfælde skal rettelsen ledsages af en fodnote i bogen (se eksempler i bilag 1).

Såkaldte "almindelige" korrekturrettelser, man normalt ville lave ud fra de gældende retskrivningsregler fra Dansk Sprognævn, foretages ikke. Teksten kan normalt udmærket læses og forstås, selvom den ikke er 100% rigsdansk eller strengt opfylder de grammatiske regler. Martinus' sprog og særlige stil vil i al fremtid være det karakteristiske kendetegn for hans personlige udtryksmåde.

Ændringer med rettellesliste

Udover de nævnte "fodnoterrettelser" kan der kun rettes ganske små ting,

som rådet vurderer, at Martinus ville have godkendt, hvis han havde været opmærksom på dem. Det drejer sig typisk om korrekturfejl eller sproglige fejl, der kan give anledning til misforståelser eller virke distraherende for læseren. Her skal der ikke skrives fodnoter, men ændringerne registreres på rettelseslisterne. Det vil typisk være tryk- og stavefejl, manglende småord, oplagte kommafejl, manglende kursiv, manglende anførselstegn m.v. (se eksempler i bilag 1).

Alle rettelser dokumenteres på rettelseslisterne, så man altid kan gå tilbage og se, hvad der er rettet og hvornår.

10. Fremtiden

Med denne orientering håber vi, at Sagens interesserede har fået et lille indblik i det store og tidskrævende arbejde, der gøres for at dokumentere værkernes historik for eftertiden. Vi glæder os til også fremover at informere om dette arbejde og de mange muligheder, fremtiden kommer til at byde på, ikke mindst når det gælder brugen af nye digitale medier.

I øjeblikket arbejder Instituttet som en særlig opgave med at indscanne ældre numre af *Kosmos* og *Kontaktbreve* på flere sprog. De vil løbende blive lagt ud på Instituttets hjemmeside som søgbar tekst. Tilsvarende vil værkerne på de andre sprog også efterhånden blive gjort tilgængelige som elektronisk søgbare tekster.

*Med kærlige hilsener
Rådet*

Spørgsmål vedrørende sprogarbejdet på Instituttet er altid velkomne og kan rettes til Torben Hedegaard fra sproggruppen, mail: torben@martinus.dk.

Bilag I. Uddrag fra rettelseslisten til Livets Bog I, genudgivet i 2003.

Sted	Tekst i 1. udgaven fra 1932	Tekst i udgaven fra 2003	Kommentar
Stk. 14, nederst	Men da nævnte Opfattelse jo ikke skabes af deres Villie, men af deres til Dato selvoplevede Erfaringsmateriale, og dette, som allerede nævnt, er af en saadan Karakter, at det endnu ikke har kunnet skabe Basis for en kulminerende Kærlighedsevne, og [...] derfor heller ikke kan være i Besiddelse af <i>en mod alle Felter rettet Tolerance</i> , saa bliver de samme Væsener nødsaget til eventuelt paa flere Felter endog at være mine <i>Modstandere</i> , ganske uanfægtet af hvormeget de saa end maatte ønske at være det modsatte.	Men da nævnte opfattelse jo ikke skabes af deres vilje, men af deres til dato selvoplevede erfaringsmateriale, og dette, som allerede nævnt, er af en sådan karakter, at det endnu ikke har kunnet skabe basis for en kulminerende kærlighedsevne, og de derfor heller ikke kan være i besiddelse af <i>en mod alle felter rettet tolerance</i> , så bliver de samme væsener nødsaget til eventuelt på flere felter endog at være mine <i>modstandere</i> , ganske uanfægtet af hvor meget de så end måtte ønske at være det modsatte.	1) Meningsforstyrrende fejl, manglende ord tilføjet iht. manuskriptet (rettet i 2003) 2) Mellemrum mangler (rettet i 2003)
Stk. 17, øverst	... at de ved oplevelsen eller sansningen sender <i>en strøm af varmebølger, en strøm af livskraft eller energi, en strøm af idéer, en strøm af længsel efter at repræsentere en større fuldkommenhed, en strøm af håb og tro på Forsynet eller Faderen, en strøm af guddommelig tilfredshed, harmoni og lykke, en uimodståelig kærlighedstrang eller forøget evne til at elske alt og alle</i> gennem det pågældende væsen.	... at de ved oplevelsen eller sansningen sender <i>en strøm af varmebølger, en strøm af livskraft eller energi, en strøm af idéer, en strøm af længsel efter at repræsentere en større fuldkommenhed, en strøm af håb og tro på Forsynet eller Faderen, en strøm af guddommelig tilfredshed, harmoni og lykke, en uimodståelig kærlighedstrang eller forøget evne til at elske alt og alle</i> gennem det pågældende væsen.	Kursiv sat (rettet i 2003)
Stk. 19, afs. 5	... har Faderen netop ved at gøre Livets Bog identisk med ovennævnte Redskab gjort denne til en mod nævnte Raab tilbagekastet Refleksion fra sit eget <i>uudtømmelige Visdomsprincip</i> og derved ladet " <i>Den evige Sandhed</i> " fremtræde i <i>en ny Inkarnation</i> , saaledes at <i>den kan blive ved med at lyse og varme ud over Verden i evig ungdommelig Skønhed, Kraft og Straaleglans</i> har Faderen netop ved at gøre Livets Bog identisk med ovennævnte redskab gjort denne til en mod nævnte råb tilbagekastet refleksion fra sit eget <i>uudtømmelige visdomsprincip</i> og derved ladet " <i>den evige sandhed</i> " fremtræde i <i>en ny inkarnation</i> , således at <i>den kan blive ved med at lyse og varme ud over verden i evig ungdommelig skønhed, kraft og stråleglans</i> .	1) Stavefejl (rettet i 2003) 2) Manglende anførselstegn tilføjet iht. manuskriptet (rettet i 2003)

Stk. 24, afs. 2, øverst	Efterhaanden som Menneskehedens Iagttagelsesevner eller Sansbegavelse blev mere og mere udviklet, blev den altsaa i Stand til at danne sig tilsvarende mere og mere fuldkomne Billeder af de to førstnævnte Realiteters Ophav, og ud fra dette lange Billedgalleri straalere det fuldkomneste og største Billede os smilende i Møde. Det er Verdensbegrebet “Gud” alle gode Tings formentlige Ophav.	Efterhånden som menneskehedens iagttagelsesevner eller sansbegavelse blev mere og mere udviklet, blev den altså i stand til at danne sig tilsvarende mere og mere fuldkomne billeder af de to førnævnte realiteters ophav, og ud fra dette lange billedgalleri stråler det fuldkomneste og største billede os smilende i møde. Det er verdensbegrebet “Gud” , alle gode tings formentlige ophav.	1) Meningsforstyrrende fejl rettet iht. manuskriptet (rettet i 2003) 2) Kommafejl (rettet i 2003)
Stk. 44, afs 1, øverst	Men da Væsenerne efter at have passeret begge en Spirals to Halvdele har ...	Men da væsenerne efter at have passeret begge en spirals to halvdele har ...	Stavefejl (rettet i 2003)
Stk. 54, midt	Saadanne Væseners Liv og Tilværelse maa naturligvis overfor det, det almindelige Jordmenneske forstaa ved Begrebet “levende Væsener” virke overordenlig uforstaaeligt eller fantastisk.	Sådanne væseners liv og tilværelse må naturligvis overfor det, det almindelige jordmenneske forstås ved begrebet “levende væsener”, virke overordentlig uforståeligt eller fantastisk.	1) Kommafejl (rettet i 2003) 2) Stavefejl (rettet i 2003)
Stk. 85, midt	Og for at faa de Væsener, der levede i den dyriske Harmoni og Lykke eller den dyriske “Paradisets Have” til at forlade denne Tilstand, for at forhindre, at de samme Væsener ikke blev udelukket fra denne Vækst opad mod større Lys og Fuldkommenhed, <i>eksisterede der ikke noget andet Middel end netop dette, – at lade et højere Riges stærkere Lys begynde at skinne ind i Dyreriget.</i>	Og for at få de væsener, der levede i den dyriske harmoni og lykke eller den dyriske “paradisets have” til at forlade denne tilstand, for at forhindre, at de samme væsener [...] blev udelukket fra denne vækst opad mod større lys og fuldkommenhed, <i>eksisterede der ikke noget andet middel end netop dette, – at lade et højere riges stærkere lys begynde at skinne ind i dyreriget.</i>	Meningsforstyrrende fejl, ord slettet, (rettet i 1981)
Stk. 99, øverst	<i>Men derved tvinges yderligere dens Lov og Retsvæsen til at være inkonsekvent.</i>	<i>Men derved tvinges yderligere dens lov- og retsvæsen til at være inkonsekvent.</i>	Bindestreg tilføjet (rettet i 2003)
Stk. 106, margentekst	“Proletariatet”, “ Under ”- og “Overklassen”.	“Proletariatet”, “ under ” og “overklassen”.	Anførselstegn flyttet (rettet i 2003)
Stk. 109, midt	Vi bliver nemlig Vidne til, at denne “ Frihed ” ligefrem udgør en underminerende “Kraftsygdom” for selve Jordmenneskeheden, idet den er identisk med det i den daglige Tilværelse nu indtil Trivialitet omtalte <i>Lediggænger</i> , som udtrykkes under Begrebet “Arbejdsløshed”, der nu i stor Stil breder sig i alle Verdensdele.	Vi bliver nemlig vidne til, at denne “ fritid ” ligefrem udgør en underminerende “kraftsygdom” for selve jordmenneskeheden, idet den er identisk med det i den daglige tilværelse nu indtil trivialitet omtalte <i>lediggænger</i> , som udtrykkes under begrebet “arbejdsløshed”, der nu i stor stil breder sig i alle verdensdele.	Meningsforstyrrende fejl, rettet iht. manuskriptet (rettet i 2003)
Stk. 115, øverst	Da en nærmere Detaillering af den i Planetariget meget udvidede og ophøjede Verdensmoral ...	Da en nærmere detaljering af den i planetariget meget udvidede og ophøjede verdensmoral ...	Stavefejl (rettet i 2003)

Stk. 163, midt	<i>Det kan saaledes kun udvikles – ikke diskuterer – fra en lavere til en højere Bevidsthedsform.</i>	<i>Det kan således kun udvikles – ikke dikteres – fra en lavere til en højere bevidsthedsform.</i>	Meningsforstyrrende fejl, rettet iht. manuskriptet (rettet i 2003)
Stk. 186, midt	<i>Dette vil altsaa igen sige, at det fra at kunne opleve fysiske Kendsgerninger nu gennem sin Underbevidsthed er i Færd med [..] udvikle Organer eller Lege-mer; gennem hvilke det kan opleve aandelige eller “ikke-fysiske” Kendsgerninger.</i>	<i>Dette vil altså igen sige, at det fra at kunne opleve fysiske kendsgerninger nu gennem sin underbevidsthed er i færd med at udvikle organer eller legemer; gennem hvilke det kan opleve åndelige eller “ikke-fysiske” kendsgerninger.</i>	Meningsforstyrrende fejl, ord tilføjet iht. manuskriptet (rettet i 2003)
Stk. 189, øverst	<i>En saadan [..] Basis af en Erin-dringsmobilisering opstaaet dyberegaaende Genkendelse fremtræder i den daglige Tilværelse under Begrebet “Definition” eller “Analyse”.</i>	<i>En sådan på basis af en erindringsmobilisering opstået dyberegående genkendelse fremtræder i den daglige tilværelse under begrebet “definition” eller “analyse”.</i>	Meningsforstyrrende fejl, ord tilføjet iht. manuskriptet (rettet i 2003)
Stk. 195, midt	<i>... og bliver saaledes som Udtryk for den virkelige Sandhed uægte og usandfærdige og dermed identiske med “urene” Manifestationer</i>	<i>... og bliver således som udtryk for den virkelige sandhed uægte og usandfærdige og dermed identiske med “urene” manifestationer.</i>	Manglende punktum (rettet i 2003)
Stk. 203, midt	<i>Dette vil altsaa igen sige, at Individet i saadanne Øjeblikke bliver i Stand til, om end endnu i ubevidst Form og saaledes alene i Kraft af Tiltræknings- og Frastødningsloven, at kunne udnytte sine virkelige højeste Aandsindringer til Fordel for Genkendelsesevnen Udstrækning til Genkendelse af nye højeste Aandsoplevelser; hvilken Genkendelse igen er det samme som “kosmisk Bevidsthed” eller “Klarsyn”, samtidigt med at det naturligvis ogsaa faar Evne til at udnytte samme høje Erindringsmateriale til Fordel for Skabelsen af nye Aandsbilledformationer og saaledes faar forøget sine Skabeevner.</i>	<i>Dette vil altså igen sige, at individet i sådanne øjeblikke bliver i stand til, om end endnu i ubevidst form og således alene i kraft af tiltræknings- og frastødningsloven, at kunne udnytte sine virkelige højeste åndsindringer til fordel for genkendelsesevnen udstrækning til genkendelse af nye højeste åndsoplevelser; hvilken genkendelse igen er det samme som “kosmisk bevidsthed” eller “klarsyn”, samtidigt med at det naturligvis også får evne til at udnytte samme høje erindringsmateriale til fordel for skabelsen af nye ånds billedformationer og således får forøget sin skabeevne.</i>	Rettelse foretaget i 1950.
Stk. 204, øverst	<i>204. Med Tilegnelsen af den permanente Intuitionsfunktion er Individet altsaa naaet saa langt i sin Udvikling, at det skal til at begynde bevidst at færdes med samme Lethed i de aandelige Sfærer som den, med hvilken de ellers kun plejer at kunne bevæge sig i de fysiske Regioner.</i>	<i>204. Med tilegnelsen af den permanente intuitionsfunktion er individet altså nået så langt i sin udvikling, at det skal til at begynde bevidst at færdes med samme lethed i de åndelige sfærer som den, med hvilken det ellers kun plejer at kunne bevæge sig i de fysiske regioner.</i>	Skift ml. ental og flertal (rettet i 2003)

Stk. 222, margaen-tekst	Væsenerne forlader en Trosverden for at træde ind i [...] Vidensverden.	Væsenerne forlader en trosverden for at træde ind i <u>en</u> vidensverden	Manglende ord tilføjet (rettet i 2003)
Stk. 243, nederst	<i>Da alle fysiske Bevægelser paa denne Grænse bliver lig "Intet", idet de ikke mere kan opleves under [........] de fysiske Sanser, kan Bevægelsen ikke mere opleves som Bevægelse, men som "Idé", hvilket igen vil sige "Hensigt".</i>	<i>Da alle fysiske bevægelser på denne grænse bliver lig "intet", idet de ikke mere kan opleves under <u>den fysiske dimension eller med</u> de fysiske sanser, kan bevægelsen ikke mere opleves som bevægelse, men som "idé", hvilket igen vil sige "hensigt".</i>	Fejl formentlig opstået i sætteprocessen, manglende ord tilføjet iht. manuskriptet (rettet i 2003)

Eksempler på fodnoteretelser:

Sted	Tekst i 1. udgave	Tekst i rettet udgave	Kommentar
LB5, stk. 1875, øverst	<i>Vi har i D-, <u>E- og F-</u>Mennesket set de særligt graverende Afsporinger. (1947)</i>	<i>Vi har i D-, <u>F- og G-</u>mennesket set de særligt graverende afsporinger. (2003)</i> Forsøgt rettet i 1972, desværre forkert: <i>Vi har i D-, E- og G-Mennesket set de særligt graverende Afsporinger.</i>	Det fremgår tydeligt af stk. 1866, at E-mennesket ikke hører til de særligt graverende afsporinger.
LB6, stk. 2029, øverst	<i>Dernæst ser det, hvorledes den fysiske Mineralmaterie danner vor Klode eller kosmiske Opholdssted. Og med Iagttagelsen af dette begynder det at se ind i det tredie Kosmos, nemlig <u>Mikro</u>kosmos. Vi ved allerede, at nævnte Klode er en Stjerne ligesom de andre lysende Stjerner i det umaadelige Rum, vi har Udsigt til igennem Nattens Mørke, og som vi kalder Stjernehimlen. (1952)</i>	<i>Dernæst ser det, hvorledes den fysiske Mineralmaterie danner vor Klode eller kosmiske Opholdssted. Og med Iagttagelsen af dette begynder det at se ind i det tredie Kosmos, nemlig <u>Makro</u>kosmos. Vi ved allerede, at nævnte Klode er en Stjerne ligesom de andre lysende Stjerner i det umaadelige Rum, vi har Udsigt til igennem Nattens Mørke, og som vi kalder Stjernehimlen. (1984)</i>	Det fremgår tydeligt af konteksten før og efter, at der menes "makrokosmos".
Bisættelse, kap. 43, afs. 1, øverst	Tænkning er en gennem individets <u>hjerter-</u> og nerveorganer koncentreret udløsning af "overfysiske" kræfter. TJEK ordlyd i 1951	Tænkning er en gennem individets <u>hjerne-</u> og nerveorganer koncentreret udløsning af "overfysiske" kræfter. (1978)	Rettelse ifølge rettelsesblad til Bisættelse.
DEV 1, symbol 4, afs. 7, midt	De hvide og violette felter på dette afsnit udgør som nævnt de levende væseners jeg og <u>under</u> bevidsthed. (1963)	De hvide og violette felter på dette afsnit udgør som nævnt de levende væseners jeg og <u>over</u> bevidsthed. (2001)	Rettet af Martinus i hans egen bog fra mindestuerne.

Bilag 2 - Rettelsesblad til Bisættelse ved bogens genudgivelse i 1978. Underskrevet af Martinus og Bertil Ekström.

Angående foretagne rettelser

Til bestyrelsens vejledning meddeles at der, efter gennemgang med Martinus den 4. ds., i bogen "Bisættelse" er foretaget nedenstående rettelser. Korrekturfejl der ikke har forandret ordenes betydning er ikke medtaget. Der refereres til udgaven 1951.

<u>Kap.</u>	<u>side</u>	<u>linje</u>	<u>står</u>	<u>ændret til</u>
15	25	27	det	de
22	34	8	udform	urform
40	61	2	Biblen	Bibelen (gennemgående)
43	64	14	hjerterorganer	hjerneorganer
46	69	28	mennesker befængte med	mennesker er befængte med
60	85	8	lille jeg	jeg
63	89	8-9	forskellig livsbetingelse	forskellige livsbetingelser
89	125	13	fremtiden	fremtræden
90	127	15	det vedføjede symbol	symbol side 139
95	135	8	resten	rester
101	142	13	i forrige nummer af "Kosmos"	i kapitel 91
103	143	29	tilstrækkelige	tilstrækkeligt
103	144	20	en art Gud i et univers	en art gud i et univers
124	166	1	såvel som "Kosmos" og alt	såvel som alt
144	185	8	som den bærende	som de bærende
146	187	17	En forbindelse	Den forbindelse
146	188	17	kloders menneskers	menneskers
156	200	5	redskab, afløses af et nyt	redskab, der afløses af et nyt
159	204	29	undgå af minde alle for meget	undgå at minde alt for meget
188	233	8	Det	De
192	238	4	givent øjeblik	givet øjeblik
196	240	30	holdes bundne	holdes bundet
201	247	1	felter, fået	felter, som har fået

*/ regnet fra kolumnens overkant med måleenheden i brevetts højre kant

Desuden er der i en del tilfælde - også hvor brugen har været svingende - store bogstaver erstattet med små, fx: jorden, den store fødsel, den hellige ånd, jeget (hvor ' er fjernet).

Ved en del begreber varierer brugen af citationstegn. På grund af tidsmangel er disse nu kun konsekvent fjernet omkring: Livets Bog og jeget (og dets forskellige former).

Instituttet den 16 april 1978.

P.S. Der gøres opmærksom på, at der inden det seneste genoptryk af Livets Bog V, VI og VII - åren 1972-74 - sammen med Martinus blev foretaget en del lignende rettelser, som dog ikke er noteret andet steds end i bøgerne.

Ved nyudgivelsen af Logik 1976 var der ikke tid til en modsvarende gennemgang.

ds